

KIADÓHIVATAL.
Budapest, Eszterházy-utca
12. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értékküldemények reklamációját általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, Vas-utca 15. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értékküldemények reklamációját általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

T. Olvasóinkhoz.

Az új év küszöbén megnyugvással tekinthetünk vissza fél évtizeden át megfutott pályánkra, mert tántoríthatatlanul s igazán kiüzdöttünk mindenkor azon szent célért, melyet zászlónkra írtunk Magyarország függetlenségeért a keresztény nép jóléte s szabadságáért.

A „Népjog” elmondhatja bátran, hogy ezenkívül nem szolgált soha semmi érdek, s függetlenségét, önállóságát minden irányban, mindenki ellenében fenntartotta, megővta. Ami a „Népjog” eddig volt, az lesz ezután is. Ezen ígérettel nyitunk lapunk VI-ik évfolyamára előfizetést s kérjük a t. közönség támogatását.

Nyerészkedési vágy távol van tőlünk, azért a tömegesebb pártolás előnyeit is t. olvasóinkra vissza háritjuk az által, hogy lapunk tartalmát bővíteni fogjuk, s általában minden lehető megteendünk arra nézve, hogy nemcsak legolcsóbb, de a jogos igényeket minden tekintetben kielégítő lapot adjunk.

Ismételve kérjük lapunk eddigi pártfogóit, hogy jó indulatukat továbbá is fenntartani, valamint a lapot ismerőseik körében terjeszteni és ismertetni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

A „NÉPJOG”
szerkesztősége s kiadóhivatala.

Karácsony ünnepén!

A kereszténység legszebbik ünnepét üli. A szeretet apotheoizisa, a mely még a legridegebb szívet is megragadja magasztos költészetével, a templomokban mint áhitat, a családi körben mint öröm nyilvánul.

A kereszténység legszebbik ünnepét üli, a melyben hitünk, reményünk, szeretetünk legfőbb alapjainak, a szívet istenhez emelve, tükröződik vissza.

Vallásunk isteni alapítója s hű tanítványai erkölcsös alapot kívántak adni az emberi társadalomnak ily ünnepek által; és ha a múlt századok rohamában az anyagiasság profán mesterei modern magyarázatokkal igyekeztek tönkre tenni ezen ünnepek magasztosságát, és ha az emberek, engedve a vallás és tudományok feletti ily felfogásu nézeteknek, sok ünnepet csak mint szünnapokat tekintik, minden egyéb vallásos alap nélkül, még is a karácsonyi ünnep, az, a mely keresztényi tisztaságából és szent költészetéből még a legkevesebbet veszített. Ez az ünnep még ma is az nekünk, a mi mindig volt: a családi élet boldogságának, szeretetének, a kereszténység legszebbik ünnepe!

S ha mégis van a mi a szent ünnep örömeire zsiabasztó erővel nehezedik, a mi nem engedni meg, hogy a vallásos kegyelettel háborítatlanul tekintsünk föl hálaadó szívvvel a mindenség nagy urához, ha ez ünnepen is van ok arra, hogy érzelmeink más utat is keressenek maguknak — akkor kénytelenek vagyunk bevallani, hogy nekünk keresztényeknek a karácsonyi ünnep magasztos ihletétől áthatottan oly fogadást kellene tennünk, a melynek feloldhatatlan erejétől támogatva megmenthetnők a keresztény társadalmat hazánkban egy százkezü hydrának szentségtelen támadásai elől.

Nem akarjuk hinni, hogy annyira elfogult legyen a magyar nép, hogy elpusztulásának meggátolására semmit sem kívánna tenni, nem akarjuk föltételezni, hogy annyira tudatlan legyen, miszerint nem képes fölismerni a báránybőrbe bujt farkast!

Ne legyen hangos szavunk, buzdításunk, intésünk s óvásunk zöme csak a pusztában elhangzott szó! Hadd legyen a nép feje felett folyvást zugó, az elpusztulás bánatosan siró szele intő jel. Figyeljük meg a mindennapon Jehova elkoreshat — kiválasztott népének a hír szárnyain a szélrózsza minden irányába elvitt aljas tetteit, ne nézzük tétlenül a semmit tevés puha pamlagáról!

Karácsony ünnepén kigyulnak a szeretet millió mécsei! Vajha adnának ezek elégséges világot a sötétben bolyongó nép tájékozására, hadd lássa be szorult társadalmi helyzetének egész szomorú voltát!

Karácsony estején kiderülhet az otthon boldogító élete, tanulják meg ez egy este példájából, hogy a családi élet költői melege nemcsinó ereje vonzóbb mint a szellemi és testi életet megülő szesz italok mértéktelen élvezete a — kocsában, a jószívű zsidó büzhődt boltjában!

Ne legyen a pálinkát mérő zsidó a nép támasza, jó barátja; hiszen van mindenütt tanító, jegyző, lelkes, a kikhez most a nép csak ritkán fordul, s csak akkor, mikor már elérte a jordán irgalmat nem ismerő keze!

Szolgáljon a keresztény nép utmutatójúl figyelmeztetésünk, hogy a zsidók közt egy hatalmas szövetség áll fön, hogy a legműveltebbek ép úgy mint a piszkos lengyel zsidók egy különálló, külön célra törekvő társadalmat alkotnak, melynek mindenik tagja szorososan összetart s tehetsége szerint előmoztoni igyekezik a zsidóság közérdekét!

Szolgáljon tudomásul a keresztény népnek, hogy e zsidó érdekeket a jelenlegi kormány védi, az a kormány a mely előtt a Rothschild czég többet ér mint a nemzet függetlensége, szabadsága!

Ne habozzunk tehát, foglaljunk mi is erős állást s küzdjünk meg legveszélyesebb ellenségeinkkel, kik a kormány által dédelgetve, jóváhagyott fegyverekkel rontanak a ker. népnek, fegyverekkel melyek a kereszténység elnyomására szolgálnak!

Lebegjen szemünk előtt a megváltó isteni alakja fájdalom gyötörte arczával a keresztfán — fogadjuk meg a mai ünnepen, hogy megfeszítőivel nincs semmi közösségünk, tartsuk meg e fogadást s aztán üljük meg erős lélekkel a kereszténység legszebbik ünnepét — karácsonyt!

Vezéreljen bennünket a hitnek csillaga, vigasztaljon a remény érzete, tartson fön a keresztény szeretet éltető hatalma!

Hogy áll a világ?

Mialatt az európai közveleményt a kelet viharos eseményei foglalkoztatják s a közügyelem a szerb és bolgár hadviselő felek közt folyamatban levő fegyverszüneti tárgyalások menetére van irányozva: Európa nyugoti feléről fontos hírt hoz a táviró, a mely végeredményében nem kevésbé érdeklő földrésznök politikai viszonyait, mint a Balkán-félsziget sorsa s az ottani államalakulások kérdése. Irhon és Anglia közt oly unió jönne létre és közjogi alakulás lenyegére és természetére nézve olyannak van tervezve, mint a minő viszonyokat létrehozott Magyarország és Ausztria között — a kiegyezési törvény. Beteljesedik tehát

Andrássy gróf mondása, mely szerint: eljön az idő, hogy más államoknak mintaképeül fog meg szolgálni Ausztria Magyarország! Irhon, ugy szól egy dublini lap, visszaadatik önmagának s anyai nyomor és százalmas vergődés után végre visszakapja azt a mindenkit megillető természeti jogot, hogy saját ügyei felől rendelkezhetik. Az ir-kérdés megoldása a század emberesebb szellemének egyik legszebb alkotása leend. Nem azért, mert ott a közügyi viszony hasonló alapra lesz fektetve, mint nálunk, hanem azért, mert ez Irhonra annyit jelent, hogy Anglia végre valahára letér a tevédek és gyarlóságok, az önkény zsarnoki utjáról; mert Angliának be kellett látni, hogy kivételes törvények, hogy erőszak és kényuralom által Irhont pacifikálni kormányozni nem lehet. A londoni lapok ellenben felzudultak e terv ellen s azt mondják, hogy ez Anglia egysége ellen intézett mérenylet volna, egy szóval nem biznak azokban a biztosítékokban, melyeket az irek vezére Parnell nyujt.

A francia köztársaság súlyos belső küzdelmek között várja az új esztendő kezdetét. Az elnök választásának időpontja közel, az az időpont, a melyben egy ily szabad állam pártviszonyai felől tiszta képet kellene alkotni, a melyben a kormányuk szükségképpen oly többséggel kellene birnia, mellyel az országot bizton és nyugodtan lehetne kormányozni. Amde Franciaországban e tekintetben a legnagyobb zavarok uralkodnak, annyira, hogy az elnöki tisztre kiszemelendő egyének felett sem birtak még határozatra jutni. A legközelebbi idő meg fogja mutatni, hogy a köztársaság életereje elég-e arra, hogy önmagát fönntarthassa.

Spanyolországban, a helyzet bonyolulni kezd; több és több vidéken Don Carlos trónkövetelő érdekében kezdenek működni, Zaragozában rézermeket készítettek s osztottak szét. Az egyik oldalon don Carlosnak baber övezte képet mutatják ezzel a körülírással: „Don Carlos VII. por las gracias de Dios Rey de Espanna” — míg a másik oldalon 1885. évszám látszik a spanyol címerrel. A madridi állami bélyegnyomdában több millióra rugó sikkasztásnak jöttek nyomára. Egy rendőrfőnököt, ki a sikkasztással összefüggésben áll, letartóztattak. A himlő nagyon kezd pusztítani Madridban, naponként 20—30 halálzási eset fordul elő himlő következtében.

Olaszországból aggasztó hírek jönnek, melyek szerint több kerületben, különösen pedig Velence környékén a kolera lépett fel ismét, holott azt gondolták, hogy a járvány végleg kialudt.

Oroszországban kiadták a parancsot, hogy a határszéleken idegen, tehát nem orosz alattvalók birtokokat nem vásárolhatnak, s különösen a zsidókra rendelték el, hogy ezektől a határszéli helyiségekben a korcsma-jogot vonják meg az illető kerületi hatóságok. Ennek folytán nagy a látma zsidó körökben és zornálokban, a mire persze az orosz hatóságok nem adnak semmit.

Görögországban a hadifelszerelések munkája nagyban folyik. Ugy látszik, hogy tavaszra a görög atyafiak is neki rontanak majd a roskatag töröknek, hogy ő nekik is jusson már egy darab abból a Macedoniából, melyre már oly régóta ehések. A török kormány a készülődések következtében leirt a görög kormányhoz, hogy tisztázzák magukat. A felelet még künn van.

A mint látszik a balkán félsziget nagy összeütközéseknek lesz színhelyévé az újévben s alig fogják a nagyhatalmak elkerülhetni a háboruszkodást. Csak az kellett még nekünk! Külömben ugy hírlík, hogy összeül megint a konferencia. No hiszen ez majd megcsinálja a maga dolgát. A hol egyszer konferencia van — ott bi

zony a helyzet tisztázására az új időben nem történik semmi. Tehát ne bizzunk a konferenciákban! Ezek nem hozzák meg a békét!

* * *

Lapunk zártakor jött a megerősítő jelentés, hogy a szerb-bulgár kormányok közt létrejött végre március elsőjéig tartó fegyverszünet. A béke érdekében igazi karácsonyi ajándék ez a fegyverszünet. Hogy fog-e sikerülni a két ellenséget végleges békekötésre bírni az más kérdés. Egyelőre — tavaszig beszüntettek ugyan az ellenségeskedéseket, de tavasszal nem lesz-e ismét baj — arra még a mi monarchiánk meghatalmazottja Khevenhüller sem tudna esküdni.

L. L.

Népünk tele.

Semmi sem jellemzőbb ránk nézve mint az a mondat hogy „ugy élünk mint a szegény ember gazdag városban.“ Gazdag Magyarországon szegény a nép s csak az idegen ipar és kereskedés gazdagszik meg szegénységünkön. Zsirjában fult hajdanában a magyar ember, ma pedig innen-onnan zsöllér lesz a maga telkén, kilicizálja a galicziai civilizációt.

Megcsapott bennünket a haladás szellője, szabadság, testvériség, egyenlőség zászlait fenné lobogtatjuk, a haladás vasparipáinak sineivel szeldejük össze országunk legfelsőbb vidékeit is — és e nagy szabadság már-már azt a keserű mondat faksztja ajkunkon, hogy megöl bennünket a nagy szabadság s szinte készek volnánk letépni Magyarországot testéről a vasuti sineket s visszastüdeni az ősiségbe, legalább nem rántanak ki alólunk a sinek helyett a földet. Készüldenek voltunk a nagy szabadságra, a haladás nem ragad magával, hanem elrobbog letiprott testünkön — és sorsunknak intézői még mindig nem akarják belátni, hogy „szabadelvűsködő“ frázisaikból népünk meg nem él?

Beteg viszonyaink legjobban szembe ötlenek, ha azt a tespedést látjuk, melyben a népség szaporodása szinylődik, fölneveletlenül pusztulnak el a gyermekek, leendő munkások roppant tökeit vive magukkal a föld alá. Ezer gyermek közül meghal évente ötszáz — míg a szegény és nyomott helyzetben levő Írlandban csak száz nem marad életben. Németország lakossága három millióval szaporodott tíz év alatt, a mi szaporodásunk számba is alig vehető, mert tíz év alatt — hat millió embert temettünk el. Munkás kezekben szűkben levő országunkból évente tízezer ember vándorol ki, holott tízszer annyinak kellene bevándorolnia. Az egész bevándorlást csak máshonnan elűzött zsidók képezik! És intézkedés egyik irányban sem tétetik — hiszen a mi bölcs és liberális államférfiaink sokkal „fontosabb“ ügyekkel vannak elfoglalva. Pedig minden nyugoti országból

TÁRCZA.

Nyelv és hazaszeretet.

Különösnek tetszhetik, hogy oly állítást kívánok körülírni, a mely hosszabb bizonyítgatásra nem szorul. Mégis nem látom szükségtelemnek ezt megtenni, mert vannak sokan — sajnos igen sokan — a kik az idegen nyelveket jobban becsülik, inkább használják mint tulajdonképeni anyanyelvüket s a kik mégis azon igénnyel lépnek fel — habár csak látszólag, — hogy őket hazafiak, jó magyaroknak tartjuk. Éppen azért kitüntetni kísérlem, hogy olyanok csak tévutra akarják embertársaikat vezetni, mert csak is az lehet igazi magyar, a ki a magyar nyelvet szereti is becsüli is.

Nyelvünk iránti szeretetünket azonban ne tévesszük össze hiusággal, mert az a nép a mely nyelvére hű, az tökéletesnek tartja, a leggazdagabbnak, a lehangzatosabbnak, a legerőteljesebbnek tekintti — csak azért mert az övé, és megvetéssel tekint a többi élő nyelvekre, mert nem övéi.

A magyar nem lesz nyelvére hű! Erre nem szorul mert az ember csak arra szokott hű lenni a mi lényegtelen, kicsinyes, korlátolt. A magyar nyelv nem ilyen, mert bir mélységgel, önállósággal és képes a legnagyobb fejlesztésre: s ha a magyar más nyelvekben ugyanezt fölleli, a jelen-

becsépészett civilizációnál sokkal fontosabb volna népünk jóléte, virágzása.

E nép pedig nyomorog falun és városon egyaránt. A tél öli meg. Ez emészt meg azt is a mit a nyáron át szerzett, s a mit az adóvégrehajtó s a zsidó még legkegyesebben meghagyott. Mert nekünk nincsen iparunk — akár mi-ként hivatkozoznak arra a számtalan országos kiállításai éremre és orrdóra, nincs iparunk mely foglalkozást nyujtana télire, sőt a mi volt s a mi talán volna azt számkiveti a vasutakon berobogó silány, de szemre való külföldi ringy-rongy. Dolgotalanságban telnek el a telnek hosszú napjai, a mit előbb kézi munkával szerzett költség nélkül az asszony-nép — azt ma készen veszi a zsidónál. A készlet aztán a férfi szaporítja, hanem az adójövedelem gyarapítására folyton szaporodó pálinkás boltokban issza el, hiszen Mózes gazda s a jószívű Jakabok egész serege olyan jószívűen kinalgatja.

Igy növekszik egyre a szegényedés, szabadon tenyészik e nagy szabadságban. Mikor jut már államférfiai gondoskodás e beteg állapot gyógyítására?

Avagy egészen meg kell örlödnünk az egyre erősödő zsidó malomkövek között?

D. P.

SZAPULÓ.

A fővárosban legközelebb a titkos rendőrség intézménye lép életbe. A titkos rendőrök ki vannak már választva, a névsort közlik a lapok. Talán lesz szerencsénk a titkos rendőrök arcképeit vagy a „Magyar Salon“-ban, vagy „Ország-Világ“-ban, vagy a mi mindenestre meg fog történni, a képes zsornalok czimlapjain — láthatni még pedig a legújabb fotográfia után. Mert ám ez felette fontos, hogy a gonosztevők is ismerjék a titkos rendőröket, ne csak a főkapitány. Ha ismerik, akkor kerülni fogják messziről és oda semmi esetre sem fognak betörni, a hol a titkos rendőr tartózkodik. Török főkapitány a kornak megfelelőleg kívánta a detektiv osztály szervezését. Az eszme az övé volt, de már a kivitel aligha az övé. Ez a régi kerékvágásra vall, t. i. a Jekelfalussy eszérére. Ezzel pedig tudvalevőleg csakugyan nincs mit titkolódnia, mert ismerjük.

Irányi Dániel meg akarja védeni az erkölcsöket, s alapít egy megfelelő együletet. Az előértekezletre meghívta Wahrman Móriczot a Falk Maxit is. Ez egylet hivatva volna az erkölcsöket megmenteni a súlyeséből s ennek az együletnek tagjai becsületes férfiak és nők legyenek. Nagyon szép ez, nagyon szép — ánde gyakorlatilag mindjárt az első lépésnél szegletkövekbe bukkik — az erkölcs nemesítés. Tisztelet, becsület, de hogy Wahrmannt, és Falkot mindjárt elsőnek invitálták az rossz izlésre mutat. Az eszlári vérdramában szerepelt zsidó irodai egyéjségek erkölcsi érteke nem adhat nemes irányt egy országnak. Füst — ez, elpárolgó füst

Hírlapokban, kávéházakban uton-utfélen agítálnak a fővárosi szellepek a háziurak ellen, a kik

nek megfelelőleg még nagyobb mérvben talán mint saját nyelvében — még is az ő nyelve előtte a legszentebb a legértékesebb kincs marad, mert ez az egyedüli a mellyel élni halmi kíván.

Nem lehet másképp — különben elvtelenné lenne s feláldozni hazaszeretetét, önértetének magasztos büszkeségét önmagát kellene föláldozni. A hazafiságot a legtágabb értelemben vesszük, mint a nemzet hűségét önmagához, minden egyesnek hűségét nemzetéhez.

Hűnek mondjuk a nemzetet önmagához ha saját nemzetiségét fejleszt, de azért le nem mondva régi hagyományos szokásairól, erkölcséről, ha nem dobja oda ezeket könnyelműen valami újért s idegenért.

Hűnek mondjuk az egyest nemzetéhez ha ugy önnönmagát elveiben és tetteiben a nemzetiségnek szenteli, valamint nemzetiségét ennek küzdelmeiben teljes erejével előre segíti.

Ez pedig csak úgy történhetik meg, hogy ha nyelvéhez ragaszkodik szíve teljes erejéből.

Mert a nyelv az a miben mindenekelőtt a nemzet sajátos szellemi élete nyilvánul. Szellem és nyelv egymástól elválaszthatlan, a nyelv maga a szellem, a mely abban megjelen s érzelmi kifejezést talál. A nép szokásaiban és erkölcsében is valamint a törvényhozásban az istentiszteletben művészetben s tudományban nyilvánul a nép szelleme — de nem oly közvetlenül mint a nyelvben.

A nemzet szelleme és nyelve kölcsönösen nemesíti egymást. A szellem a nyelvben talál kifejezést, tehát a szellem művelő-

már nem is akarnak szóba állani az olyan emberrel, aki nem ígér magától 50—60% házbér emelést. Iratnak cikkek, mondatnak beszédek, születnek tervek a házi urak megrendszabályozása végett. Hát ez is csak füst! A házi urak egyet szippantanak tobák pixisökből s azt mondják az egész hecre: nekünk nem parancsol senki, a kinek nem tetszik házbért fizetni — vegyen házat magának.

* * *

Gyilkosság, rablás, erőszak, s a hány magyar elnevezése van a bűnek, mindannyit lajstromozva találjuk naponta a lapok hírvataiban; minden ily hír dics hymnuszt zeng a liberalis aerának; dicsőíti a modern szabadelvűség embereit. Szabad a verseny, azt mondják; pedig csak az erősnek engednek szabadkezet, hogy elnyomja a gyöngét. Hogy ne szállna versenyre a bűn is, midőn minden gazember emelt fövel járhat, csak sok bakóval birja eltakarni, rut meztelenségét, ki keresi hány áldozat könnye, vere szárad azon? Becsület! ez a szó maholnap kitöröltetik a szótárból, minek foglaljon helyet? hisz csak a kábák még néha, néha az öngyilkosok habralják!...

Egresi Lajos tönkre jutott zsidó három gyermekét azután önmagát ölte meg a napokban. Azt mondjuk azért, mert becsületesek akartak maradni. Hej! bizony, bizony nem messze van az idők teljessége, ha zsidó elpusztítja magát családostól, mert becsületes akart lenni. Micsoda világ ez a Tisza világ, midőn meg kell halni, hogy a szegény ember becsületes maradjon! De hát azért csináljatok egymásnak jó napokat. Jubiláljatok!

HIREK.

Lapunk eddigi t. előfizetőit kérjük, hogy előfizetésüket megújítani, s lapunkat ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek.

— Tisza ur nagyobb dicsőségére. Cs. közégben a kiküldötték mit sem találtak egyik lakos társukról, mit adó fejében elevegválni lehetett volna, már-már re infecta voltak előjáró uraimék távozandók, midőn füleiket keserves imakolás üti meg; uzzu neki, elkezdik keresni, s meg is találják a két kölyök maeskat, melyeket anyuk otthagytak nem állhatván a nagy sanyaruságot; tehát meg is találtak valamit! le is foglalták a növendék kandurokat annak rendje és módja szerint. Megesett pedig e történet azon vármegyében melynek adó felügyelője csak inétt bocsájtotta ki a currentst, hogy most csak rajta, most kell elszedni a dunyhát meg a takarót, mert most van a hideg a szegény utolsó fillérjét is oda adja csakhogy takaróját válthassa vissza.

— Germanizáció Nyítrán. Nyitra városa, mely épen most választja képviselő testületének tagjait, ez alkalomból is az ott lábrakapott sajnós, mameluk irányzatról tesz tanúságot. Erre vonatkozólag megbízható forrásból kaptuk a következő tudósítást: A Lakóczy Imre, Nyitra város országgyűlési képviselője elnöksége alatt működő kandidáló bizottság eljárását élenk megvilágosítja azon eljárás, hogy ott városi képviselőnek első helyen az ott megjelenő germán „Neutra-Trencsiner Zeitung“ című lap Weisz József nevű zsidó szerkesztőjét kandidálta s mellette erősen korteskedik, mellőzve a megye érdeműs főügyészét, dr. Bangha Sándort a hazafiak és bátor magatartásu

désével párhuzamosan fejlődik a nyelv is. A mig a nemzet komolyan, eréllyel s szabadságban törekszik előre a művelődésben, addig szelleme is minden haladási fokon nemesebb alakot fog ölteni, a nyelv belső élete ki fog bontakozni tisztaságra, önállóságra: a durvaság — mint a szellemi korlátoltság jele — legyőzetik a műveltebb kifejezés nemes komolysága által. Ezt nem lehet szigorú tetelek megállapítása után elérni, mert korlátlanul mint a szellem, melynek mértéke csak az életben található, fejlődik a nyelv erőssé, széppé, az erőt és mértéket a szellemtől nyerve. És éppen azért a nyelven meg kell ismeretni a nemzet művelődési fokát. Az igazi s természetesen szellemi fejlődést tehát a nyelv haladásához lehet arányba helyezni. Minden fölületen műveltség, mellyel nem jár korlátla a nép nyelvének fejlődése, hamis, és a nemzet természetével össze nem férő.

Ezen kételyeket kizáró állításokkal csak azt akartam bizonyítani, hogy a nemzet minden hű fia a ki a nép haladását a művelődés terén óhajta és segíti; az a nyelv fejlődését erő-bulását is a legfontosabb ügynek fogja tekinteni.

Föl lehet vetni az a kérdés: vajjon nem lehet-e a nemzeti nyelv különös alkatánál fogva akadály a nép szellemi fejlődésében?

Első tekintetre a kérdés nevetségesnek tünhetik fel, mert, hogy lehet a szellem alakja, a nyelv, akadály?

Es mégis van értelme, e kérdésnek, ha a nyelvet vesszük ugy a mint az ő alakjában volt,

„Nyitramegyei Közlöny“ szerkesztőjét, aki a megyében körülbelül 20 éve zászlóvivője a magyarosodás ügyének. A bizottság őt csak utolsó helyen kandidálta, így azután majd elkészülnek hamar a felsővidékek eltövisítésével és germanizálásával.

— **Lapunk egy barátja írja:** Stoósz bányavárosában és a szomszédos alsó és felső Metzenzéken még egyetlen zsidó sincs. A múlt évben a korcsmák bérbeadásánál már-már sikerült volna néhány zsidónak betolakodni, de a derek plebános és jegyző erélyes ellentállásának köszönhető, hogy mentek maradtak e pusztító sáskáktól. A jegyzőt meg is kísértették, de ő a vesztegetőt indignációval utasította vissza. Hírlík, hogy a jövő bérbeadásnál ismét megjelennek Izrael fiai, de reméljük, hogy Isten megóvja tőlök különben is szegény népünket a jövőben is.

— **Tisza Kálmán megtérése** Jó Csanády bácsi kételkedőleg rázza fejét, de azért mégis eszébe jut neki a biliából, hogy „nagyobb az öröm a mennyországban egy megtért bűnös, mint 99 igaz fölött“, és karjait, melyeket eddig csak fe nyegetésére emelt föl, készen tartja az ölelésre. (Az ölelkező labanc generális és kurucz-vezér! Ezt bámulná még csak a tisztelt Ház!) A mamelukok remülten dugják össze fejüket, mint az orvosok, mikor konziliumot tartanak. Csakhogy míg az orvosi konzilium után rendesen meghal a beteg, a konzultáló mamelukok attól tartanak, hogy fölötük éneklik el a „circum dederunt“-ot. Pedig ők oly jó egészségnek örvendenek, hogy elbirnának még egy második — tíz évet is. Fölösleges öröm, fölösleges aggodás! Csak rázza tovább is kételkedőleg a fejét és fenyegetőleg az ökleit jó Csanády bácsi. Csak élvezék tovább is nyugodtan a szabadelvükörben a jó mamelukok a „faramuczi“ gyönyöreit. Régióta mondja már azt a nóta a Tiszáról, hogy „nem folyik az többet vissza!“ Mert meg van ugyan Tiszában a megtérés iránti hajlandóság, csak hogy most fogja azt még igazán „szegre akasztani.“ Az ő megtérése ugyanis csak olyan színleges megtérés, s a színeket hozzá Margitay Tihamér jeles festőnk szolgáltatta. Az orsz. magyar képzőművészeti társulat tagjai javára ugyanis tegnap tartott meg az évi sorsolás Barabás Miklós elnöklete alatt s a véletlen úgy akarta, hogy Margitay Tihamérnak „m e g t é r é s“ című képét Tisza Kálmán nyerje meg. E sorshuzárnál különös szerencséje volt a királynénak, ki két képet nyert Rossz nyelvek azt mondják, hogy a királynénál mégis szerencsésebbek voltak Spányi Béla és Eisenhut Ferencz, akiknek festményeit t. i. a királyné nyerte meg.

— **Orthodox és neolog zsidók.** Ungvárról jelentik, hogy 1 hó 13-án egy zsidó tanácskozás tartott a zsidó anyakönyvek vezetése ügyében, a mely tanácskozás oly izgatott volt, hogy egyedül a városi rendőrség fenyegető magatartásának sikerült a pájeszes és már nem pájeszes azaz az orthodox és neolog zsidók komolyabb összetűzését megakadályozni. Az ungvári járás szolgabírája tanácskozára hívta meg a kerületben levő három rabbi alatt levő zsidókat kik a legtávolabbi vidékekről is — leginkább azon eszmétől fanatizálva jöttek Ungvárra, hogy vallásuk veszélyben van, mert a megye az anyakönyv vezetésével a neolog-párti hitközséget bízta meg. Innen a nagy gezeresz! Az orthodoxok dühösen tiltakoztak az ellen, hogy ők a haladó-párti rabbiner alá rendeltessenek. Az izgatott s dr. Molnár Móricz elnököt kidobással fenyegető gyűlés — eredményre nem vezetett. E hó 20-án újból össze-

jöttek az orthodox és neolog fraterok — de elke-seredve oszlottak szét s ezáltal is bebizonyította, minő szívós és nehezen kormányozható a zsidó nép.

— **Zsidó nemes.** Nem ér már mai nap a kutyabőr egy fabatkát sem, éppen oly keveset, mint a nyulbőr. Mind a kettő kapós a zsidóknál. A zsidó liga egyik leghivebb zsornálja a „Pesti Hírlap“, melynek kiadója Légrády (vulgo Pollák), nagy örömmel tudatja olvasóival, hogy „Háy Bernát polgártársunk is föl van véve azok közzé, kik legközelebb nemesség adományozás végett fölterjesztettek. Külömben dr. Schulhof Géza ügyvéd is, a hivatalos lap közlése szerint, „dombóvári“ előnévvel díjmentesen adományoztatott meg. Nem volna jobb ezental a zsidó nemesek leveleit nyulbőrre iratni?

— **Zsidó furtang.** Egy szegény öreg asszony véres veritekkel összetakarított 100 frjtát egy zsidónak adta kamatra, ki önkényt ajánlotta neki a 15-ös kamatot, mert a pénzre, mint mondá nagy szüksége van. Midőn az első terminus lejárt a zsidó a kamatot rendesen megfizette s az okmány hátlapjára reá vezette: „Fizettem egy evi kamat fejében 15 frtot.“ Minap a szegény asszonynak valami dolga volt a zsidóval, mely alkalommal utóbb kijelenté, hogy egymásnak nem tartoznak és pedig azért mert az uzsora-törvény szerint az, ki pénzt a kiszabottnál nagyobb kamatra adja — tőkevesztes lesz. Az asszony most aem tud pénzéhez jutni.

— **Nyomor a fővárosban.** A hideggel nő a nyomor, szörnyű sors ily időben isten szabad ege alatt tölteni az éjt s a reggelenként megfagyva talált holttestek bizonyítják, hogy ilyen szerencsétlenek is vannak. A hajlektalanok szabadszállása telistele van minden éjjel s esténként százával állanak az épület kapui előtt azon szerencsétlenek, kiktől még azt is megtagadta a sors, hogy kezök keresménye után, legalább éjjelre nyugvóhelyet biztosíthassanak maguknak s valóban milyen megrendítő a létért való küzdelem nyilvánulása a kapuk megnyitásakor, midőn az egyaránt nyomorultak erőszakkal törnek utat egymáson keresztül nehogy utolsóknak maradván kiszoruljanak a szabadszállásból. Tegnap este a tolokodásban egy férfi oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba kellett vinni. Naponta találunk reggel megfagyott egyéneket, kik közül egy kettő végképen kifogyott az életből. Ez a fényes nagy város egyik árnyoldala. S mennél nagyobb, mennél fényesebb és pompásabb — annál nagyobbak fog a nyomor is beállani.

— **Hírlapirodalmi hírek.** Az „Aradi Közlöny“ című politikai napilap első mutatványzáma megjelent. A lap szerkesztője Hindy Árpád. Munkatársainak névsorában ott látjuk a szabadelvű párt legjobb publicistáinak és zsurnalistáinak nevet is. A mutatványszám élénk és változatos. — „A Nép Zászlója“ címmel új politikai hetilap indult meg Szerkesztője Lukács Gyula, főmunkatársa Inczedy László. A lap a függetlenségi és 48-as párt érdekeit kívánja szolgálni. — A Kubányi Károly által hazafias szellemben szerkesztett „Svornost“ cz. tót hetilap, mely legutóbb Trencsényben jelent meg, 13 évi pályafutása után új-évvél megszünik s helyette Budapesten indul meg hasonló irányu tót lap, mely hetenkint háromszor fog megjelenni. Jelszava: „Mindent a hazáért!“

vagy ha föl lett tartóztatva fejlődésében politikai nyomások által, ha bizonyos formákba volt öntve melyekből alig-alig bír kibontakozni. Amde a szellemi művelődés hatalmas elebb-utóbb mégis ketté törné a bekókat, életet hozna a visszamaradt nyelvbe, s alakitná kifejezésének képességeit.

Ha azonban a szellem is le volna tartva — akkor természetesen a nyelv is élettelen maradna. Mert a nemzet szelleme és nyelve kölcsönösen rontja egymást. Hogy a szellemmel romlik a nyelv is az érthető, mert a nyelv csak kifejezője a szellemnek. Ha ez gyöngye, korlátolt zavaros, akkor annak is nélkülözi a szabadságot és szépséget, ha hamis műveltség korlátai közzé szorul a szellem, akkor a nyelv is elkorcsosul. Ures és szivtelenül hangzik annak ajkairól a ki letért a természet utjáról; czifra, idegenes hamisított annak ajakán a ki idegen kiválólag külföldi nevelést nyert.

Hogy a nyelvvel a szellem is romlik — az csak közvetve mint visszahatás veendő. Ha t. i. a nyelv ferde kedelyműveltség által el van rontva — akkor visszahat rontólag következő nemzedékek szellemére és szívére. Mert a tiszta, tápláló és erősítő anyatej helett a csecsemőnek edességekkel kevert viz nyujtatik. Szavakra tanítják melyek nem egyeztethetők össze természetével, s szivtelen csevegésre kényszerítik, — mintha ez műveltsé et jelentene! Később tetszeleg magának ezekben beszél a nélkül, hogy gondolkoznék, frázisokat gyárt a nélkül, hogy érezne, lelke elferdül lenezi s kerüli nemzete nyelvét, s használja

az idegent, melynek közönséges használata második természetévé lön. Az idegen nyelv azonban, főlve a mindennapi használatra, kiszakítja a kebelből a hazafiság tiszta forrásait. Az idegen nyelv idegen nemzet sajátosságának kifejezése, a mely kifejezést csak az öltheti magára tökéletesen, a ki az idegen sajátóságot is magába föl vette — ez pedig csak a hazafiság elnyomása utján történhetik meg.

De azért nem mondom, hogy idegen nyelvet ne tanuljunk — ez nem megvetendő! De az idegen nyelvek tanulásával a saját nyelvünk elhanyagolását előmozdítani — ez a véték! Annál nagyobb ez a véték mennél gyengébb korban tanítatjuk gyermekeinket a czéltől, hogy idegen nyelven dadogjanak. — hogy első hangjai nem az edes anyanyelvén ejtessenek ki. Ez bűn! Ez menyület a hazafiság ellen. Anyanyelvet mondottunk — pedig a hazának, a nemzetnek, nyelvét, kincset értettük annak a nemzetnek a nyelvét, a mely hű és igazi anyja minden fiának!

Hogy mily befolyással van az életre az előhüségre a nemzetiség fejlődésére a hazafiság emelésére ez a ferdeség az nyilvánvaló. Ez által a hazafiság, a hazaszeretet hő érzete közönynyé fajul, mert a nemzethez és a hazához ragaszkodó hűség eltűnik az emberi kebelből a melyben egy idegen bálvány képe honol! A nemzeti büszkeség helyébe az a vágy lép: az idegen előtt tetszőve lenni. A nemzeti becsület és szabadság kérdése nem heviti föl az ily embert!

A főrendek.

Mult héten iktatták törvénybe azon családok neveit, kik a „szabadelvű“ kormány intézkedése s a még szabadelvűebb többség hozzájárulása folytán a főrendek házában üléssel fognak birni. Miután azonban a „szabadelvű“ intézkedéseket egytől-egyig azon közmondás jellemzi: „Üsd agyon, de ne nagyon,“ e jogot csak ugy gyakorolhatják ha három ezer forint adót fizetnek, tehát az emberséges adótól feltételezik, azt persze, hogy nem keresik valjon ez az adó zsidó kisasszony pénzéből kerül e ki, de azt sem keresik ám valjon a beiktatottak közül hány nevének olvasásánál szorítja az emlékezet ököltre, a jóra való, tisztességes magyar ember markát; bevesz ez a Tisza világ mindent, csak haszna legyen belőle. Ime itt a névjegyzék:

I. Herczegek. Szász Coburg-Gotha, Auersperg, Batthyány-Srattmann, Czartoryski Eszterházy, Kinsky Ulrik, Khevenhüller Metsch, Lamberg, Liechtenstein, Lobkowitz, Metternich, Odescalchi, Pálffy, Schwarzenberg, Thurn Taxis Egon, Trauttmansdorff, Windisch-Grätz.

II. Grófok. Almásy, Althann, Andrássy, Apponyi, Auersperg, Batthyány, Bánffy, Beckers, Bély, Beleznay, Bellegarde Benyovszky, Berchtold, Berényi, Bethlen, Bissingen-Nippenburg, Blankenstein, Bolza, Bombelles, Breunner, Breyner, Buttler, Brunswick, Cavriani, Chamaré, Chotek, Crenneville Folliot, Csáky, Csáky-Pallavicini örgróf, Csekovics, Czebrian, Cziráky, Degenfeld-Schonburg, Dessewffy, Dezasse, Draskovics, Eltz-Kempenich, Erdődy, Esterházy, Festetics, Forgách, Gyulai, Gyürky, Hadik, Haller, Harrach, Horváth Tholdy, Hoyos, Hugonay, Hunyady, Kálnoky, Karácsonyi, Károlyi, Keglevich, Khevenhüller-Metsch, Khuen-Belasy, Khuen-Hedervary, Kinsky, Kornis, Kottuliosky, Königsegg-Aulendorf, Königsegg-Rottenfels, Kulmer, Kun, Lamberg, Lázor, Lazsánszky, Lónyay, Mailáth, Migazszy, Mikes, Mitrovsky, De la Motte, Nádasdy, Nákó, Nemes, Nesselrode, Niczky Nugget, Nyáry, Orsich, Paar, Pálffy, Pallavicini Péchy, Pejacevich, Pellegrini, Pergen Pongrácz, Porcia, Ráday, Reviczky, Rhédey, Shaffgottscht, Schmie-degg, Schönborn, Schwarzenberg, Seilern, Serényi, Sermage, Sigray, Somssich, Spannochi Lipót, Star-hemberg, Stainlein, Stubenberg Szapácz, Széchenyi, Szécsen, Szirmay, Sztáray, Teleki Tholdalagi, Thorockzay, Tige, Tisza, Török, Traun Ernő, Trauttmansdorff, Vay, Voikffy, Waldstein, Wartensleben, Wass, Wenckheim, Wilczek, Windisch-Grätz, Zay, Zichy.

III. Bárók. Ambrózy, Andreanszky, Apfaltern Apor, Atzel, August Bakonyi, Balassa, Balintitt, Bánffy, Bánhidy, Barkóczy, Baumgarten, Bésán, Blankenstein, Bolza, Bornemisza, Bruckenthal, Deresényi, Diószeghi, Döry, Duka, Edelsheim-Gynlai, Eichhoff, Sárvári, Eötvös, Vásáros-náményi Eötvös, Fechtig Fejérvary, Fiáth, Fischer, Földvály, Geringer, Geramb, Gerliczy, Ghillányi, Györfly, Harrach, Hellenbach, Petrichevich, Horváth, Huszár, Inczedy, Inkey, Izdenczy, Jellachich, Jeszenak, Jeszenszky, Jósika, Kavanagh Balliane, Kemény, Kerekes, Knezevits, Kulmer, Laffert, Lederer, Lipthay, Luzsenszky, Maihényi, Meesery, Mednyánszky, Mesznil, Mikos, Miske, Nopcsa, Nyáry, Orbán, Orczy, Ottenfels Gschwind, Pászthory, Perényi, Piret de Bihain, Podmaniczky, Pongrácz, Prandau Hileprand, Prónay, Pucher, Radák, Radossevich,

Hogy mi késztetett mind ennek megírásához?

Rövid a felelet: mert vannak még igen, igen számosan a kik a magukba szitt előtelet által hazájukból elidegenítve, büszkek arra, hogy idegen nyelven beszélhetnek egymás közt, ezt a műveltség magas fokának véve!

Ez nevetéses volna — ha nem lenne oly igazán komoly! Az értelmes utókor nem fogja talán elhíh-tni, hogy a magyar idegen tulajdont többre becsült a sajátjánál, hogy szellemét idegen formák közzé szoritotta s ezeknek rabszolga mód-magát alávetette.

A nevetésesnek feltűnő ténynek komoly oldala csak az, hogy igen sokan a „jó hazafiak“ között gyermekeiket is az idegeneknek áldozták fel, s meg nem eléglik, hogy ők maguk elidegenedve állanak nemzetünkkel szemben!

Igazi hazaszeretet, igazi hazafiság nem képzelhető a nemzeti nyelv iránti szeretet nélkül.

És még valami!

A ki Magyarország kenyerét eszi, a ki itt találja az elotfentartásához szükségelt alapokat, az birjon annyi becsülettel, hogy az ő második hazáját — gyermekeinek igazi hazájává tegye, hogy nevelhesse gyermekeit magyar szellemben, magyar nyelven, ha már ő maga nem képes teljesen magyarrá lenni. Megkívánjuk tőle jogosan és erellyel!

Radvánszky, Rauch, Redl, Révay, Rosenfeld, Rosner, Rudics, Rudnyánszky, Rukavina, Sahlhasen, Schaller, Löwenthal, Schlechta Wschehrd, Schloissnigg, Schmertzing, Senyney, Sivkovich János, Simonyi Splény, Stainlein, Stipsicz, Stubenberg, Szentkereszt, Szepessy, Sztójka, Tinti, Tomassich, Uray, Vay, Vécsey, Vernhardt, Vlasits Walterskirchen, Weisz Hartwik Wenckheim Wesselényi, Windisch-Grätz, Wimpfen, Wodianer, Zobek (Sobeck.)

Sikkasztások a postánál.

Nem a posztiskizli históriáját akarjuk fölmelegíteni, kár is volna; de szólni akarunk a mindennap előforduló sikkasztásokról, melyekkel a napi lapokban találkozni oly rettenetes szerencsések lehetünk. Állandó rovatot nyithatnánk meg lapunkban a czélból, hogy a történt postai sikkasztásokat regisztrálhassuk.

Nem lehet ez ellen semmit sem tenni? A magasabb rangú közegek váltvoníthatnak s kinyilatkoztatják, hogy ők tehetetlenek az öt peccés levelek ellen intézett merényletekkel szemben.

Miért történnek ily esetek Ausztriában, Németországban, Olaszországban, Franciaországban az egész nyugoti Európában oly gyéren, s tekintetnek mint hallatlan esemény — s miért vannak e sikkasztások nálunk napirenden? Talán jobban vannak amott a hivatalnokok díjazva? Nehezen! Tehát mi az oka annak, hogy ilyesmi nálunk közönséges dolog?

A protekció! Mással a pénzzel való kezelés idősebb, a szolgálatban már-már megöszült tisztviselőkre van bízva, a kik több évi hű és minden tekintetben megfelelő szolgálatteljesítésüknel fogva kvalifikálva vannak a bizalmi állás betöltésére — nálunk szokásos ily állásokra protekciónak örvendő elkényeztetett fiukat ültetni, oly pénzre szükségét formulázó egyéneket, kik más-kép olcsó pénzhez jutni nem bírnak.

Miért nem éltek vissza eddig a pénzesleveket kihordó szolgálók? Mert ezek más egyének, a kiknek hivatásuk családjukat nehéz munka révén szerzett csekély fizetéssel fentartani — nem úgy mint a legújabb divat szerint öltözött az éjjeli kávéházakban jól ismert dandyk, kik örökösén pénzükségben szenvednek.

Miért nem állítanak idősebb pénzeslevélhordókat, kik legtöbbszörre kiszolgált katonák, s kiknek mindenesetre meglesz arra a kvalifikáció, hogy postatiszti állást kifogástalanul betöltsenek, ily állásokra? Ezek a levélhordók talán predestinált páriái a postaintézménynek? E férfiak, kik mint rosszul dotált alkalmazásokban hüek maradtak s becsületesek, mindenesetre ott a hivatalban is becsületesek és hüek maradnának jobb fizetési élvezete mellett. A ki becsületes és jellemes az minden körülmények közt az is marad.

Nem volna jó ezt fontolóba venni?

B. N.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Mikor lopjon hát? Két tolvajt védelmez egy ügyvéd. Az egyik éjjel tört be egy boltba, a másik nappal rabolt ki egy utast. Az ügyész az elsőnél azt rója föl leginkább ünnel, hogy sötét éjjel követte el a tolvajlást, a másiknál pedig különösen arra fekteti a vádat, hogy fényes nappal veszélyeztette a közbiztonságot. A védő aztán így replikáz: A t. ügyész ur egyik védenczetem azért akarja elíteltetni, mivel éjjel, a másikat pedig mivel nappal lopott; kérdezem most a t. ügyész urat: mikor lopjon hát a szegény ember?

— Az első kávéházak. Londonban 1652-ben egy Pagnas nevű görög foglalkozott először kávékiméréssel. 1671-ben Marseille látta franciaországban az első kávéházat, 1680-ban Hamburgban, 1683-ban Bécsben, 1687-ben Nürnbergben támadtak nagyobb kávéházak, míg 1692-ben Lipcsében a ma is fennálló „kávafa“ nevű házban nyitattott meg egy olyan s azután sorra minden városban.

— A „Wiener Zeitung“-ból. II. József császár, a kit pedig igazán szabadelvűnek jellemezte a történelem 1778 május 3-án megtiltotta, hogy a zsidók ünnep- s vasárnapon boltjaikat zárva tartsák, tiltatik továbbá, hogy keresztény

munkásaikkal még lakásaikban is dolgoztassanak. 1777. június 17. pedig elrendelte, hogy zsidó házasság kötése ne bocsájtassék, hacsak ki nem mutatja, hogy család eltartására elegendő vagyonnal rendelkezik. Azon zsidók pedig, kik a munkát kerülvén csavargással töltik az időt s koldulásból élnek kityiltassanak az országból. — Persze Tisza kormányja, szabadelvűsége ily rendszabályoktól kormánk.

— Vanderbill, az amerikai vasutkirály. végrendeletében megtiltotta a birtokában levő vasuti részvények eladását valamennyi gyermekének beleegyezése nélkül. Az elhunyt nyolcz gyermeke közül mindegyikre 10—10 millió és legidősebb fiának ezenfelül 2 millió dollárt hagyott. Özege 200.000 dollár évi járadékot kap és ezenfelül 500.000 dollárt hagyott rá az elhunyt, jótékony célokra pedig egy millió dollárt.

— A végzetes gyűrű. A párisi „Voltaire“ írja a következő gyűrű történetét: A mennyaszszonyi ajándékok közt, melyeket Alfonz király első nejeinek adott, volt egy értékes gyűrű is, melynek pompás fekete gyöngyét gyémántok vették körül. Mercedes királyné e gyűrűt holta napjáig hordta. Alfonz ezután a gyűrűt testvéreinek, Pilar infansnőnek ajándékozta, ki attól szintén soha sem vált meg. Az infansnő holta után a király ismét magához vette a gyűrűt s a két halott emlékéül hordta. Krisztina királynő a holt király ujjáról levette és sokaig habozott, vajjon saját ujjára huzza-e, vagy ékszer szekrényben őrizze. Végül ez utóbbira határozta el magát.

KÖZGAZDASÁG.

Hasznos tudnivalók.

— Az ócska újságpapiroknak ilyen hidegben nagy hasznát veheti a gazda. Az amerikai élelmes nép már régen reá jött, hogy jobb bundát, vagyis rosszabb hővezetőt alig lehet képzelni is, mint a minő többszörösen egymásfölebe ragasztott újságpapírosokból készíthető. E mellett olcsó is, gyors is a munka, mert mindenik újságlapnak csak a szelét kell körös-körül egy ujnyi szélességben bekenni tészta csirizzel s aztán egymás fölébe borítani; egy négyszög méter ily hőizoláló alig kerül egy pár krajczárba, melyek a rosszul összetakolt tyuk- és sertésfalak, méhesek deszka-falát, sőt az istállók ajtó-repedéseit is igen könnyen lehet kibélelni s a hideg ellen teljesen megóvni.

— Szemes kukoriczát vagy kukoriczalisztet adjunk-e a hízó marhának? Erre a kérdésre egy amerikai kísérleti állomás főnöke (Samborn tanár) a következő tények előadásával felel. A kísérleti állomáson négy bikát takarmányozott 61 napon keresztül szemes kukoriczával. Minden bika több mint négy font kukoriczát kapott naponként, úgy, hogy a négy bika a 61 nap alatt összesen 1692 font kukoriczát fogyasztott el. E bikák ürülekét odaadta egy disznónak, a mely egyéb takarmányt nem is kapott. Ez a disznó a 61 nap alatt 15 fonttal gyarapodott. Ily gyarapodásra majdnem 100 font kukoricza szükséges. tehát ennyi volt a bikák ürülekében emésztetlenül. Volt a kísérleti állomáson ugyanakkor más négy bika is, melyek éppen úgy takarmányozottak mint az előbbiek, kivéve, hogy szemes tengeri helyett kukoriczalisztet kaptak. Ezeknek a trágyáját is odaadták egy disznónak, melynek szintén nem adtak egyéb takarmányt. És mi lett az eredmény? Ez a disznó néhány nap alatt 13 fonttal lefogyott és hogy meg ne gebedjen, egyéb takarmányt is kellett neki adni. Azon bikák pedig, a melyek kukoriczalisztet kaptak, a 61 nap alatt 95 fonttal többel gyarapodtak, a mint azok, a melyek szemes kukoriczát kaptak.

— Veszély fenyegeti mezőgazdaságunkat Franciaországból. Tudvalevőleg Franciaországban tavaly felemelkedett a mezőgazdasági termények beviteli vámját Ennek azonban nem lett meg a kívánt eredménye; az t. i., hogy a francia gazdak terményeinek ára felszökkenjen. Ujabb bizottságot küldött tehát ki a kamara a vámok tárgyában és ezen bizottság — mint a napokban — óriási vámemeléseket hoz javaslatban, oly óriásiakat, hogy életbeléptetésük által mezőgazdasági terményeinknek Franciaországba való bevitele egy csapással lehetetlenné tétetnék. Azt mondja a bizottság, hogy a francia mezőgazdaság érdekében le kell lépni a félrendszabályok teréről és erélyes vámpolitikát kell követni. Állna pedig ezen erélyes vámpolitika abból, hogy egy métermázsza búzára 60 centimes helyett tizszer annyit, vagy s hat frank (!) beviteli vám vettetnék; a buzálisztnek beviteli váma métermázsánként a mostani 1 frank és 25 centimesről kilencz frankra emeltetnék; rozsra, árpára és zabra — a melyek most vámentesek — métermázsánként 3 frank beviteli vám vettetnék, a tehének beviteli váma darabonként 8 frankról 35 frankra, a borjúké 1

frank 50 centimesről 10 frankra, a juhoké 3 frankról 7 frankra, a sertéseké 12 frankra emeltetnék. Még van reá remény, hogy a kamarák ez eszeveszett javaslatokat nem fogják elfogadni de ha elfogadnák, az ez által mezőgazdaságunkon ejtett kárt lehetetlen volna békésen túrni. Azt hisszük, egy pár francia cikknek a monarchia területéről való kitiltása által csakhamar észre lehetne téríteni e hangzatos jelszavak után induló francia politikusokat.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

— deczember 24-én.

Az üzlet az utolsó napokban nyugodt s békés hírek folytán szilárd volt. Az árak megmaradtak a következő kimutatás szerinti álláson. Lapunk zártakor jegyeztek:

Magyar aranyjár. 4%.....	100.—
„ papíráradék	89.90
Osztók hitelrészvény.....	294.50
Magyar hitelbank.....	294.50
Jelzálogbank	113.—
Magyar földhitelintézet zálog levél 4 1/2 %	95.30
Osztók-magyar bank zálog levél 4 1/2 %	102.—
Cs. kit. kör. arany	5.93
20 frankos arany.....	9.93
Német márka.....	61.90

Gabona tőzsde.

A gabona forgalom a lefolyt héten nem öltött nagyobb mérvet. Lapunk zártakor jegyeztek a következő árakat:

Buza bányai.....	76—81 kg.	7.65—8.30
„ tiszavidéki.....	76—81 „	7.65—8.30
„ pestvidéki.....	76—81 „	7.65—8.15
„ fejmegyei.....	76—81 „	7.75—8.25
„ bácskai.....	76—81 „	7.75—8.15
„ északmagyarországi.....	76—81 „	7.35—7.90
rozs.....	70—72 „	6.25—6.45
árpa takarmány.....	60—63 „	5.50—5.95
„ égetni való.....	62—64 „	6.20—7.20
„ sörfőzdei.....	64—66 „	7.50—9.—
zab.....	39—41 „	6.40—6.70
tengeri új bányai.....	75 „	5.85—5.90
„ másnemű.....	73 „	5.75—5.80
köles.....	—	5.——5.40
káposzta repce.....	— kg. 10 ¹ „	—11.—
repce, új.....	— „ 10 ¹ „	—11.—

Marhavásár.

Pozsony deczember 21-én. Fölhajtott összesen 1230 drb hízott marha, köztük 990 drb magyar és 181 drb német ökört, 29 drb magyar és 13 német tehenet, 10 drb magyar és 3 német birkát, 4 drb bivalyt. A vásár igen lanyha volt az árak hanyatlottak. Jegyeztek: Magyar ökör 53—61, német ökör 56—63 frt.

Bécs, deczember 21-én. Fölhajtott összesen 1900 darab marha, és pedig 446 magyar, 469 galicziai és 995 német fajta. Elsőminőségű igen sok volt. Az árak 1—2 frttal csökkentek. Középaru jól tartotta magát. Árak: magyar ökör 53—62 frt galicziai 52—57 frt, német 53—62 frt.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, decz. 17-én. Az üzlet változatlan. Magyar urasági öreg, nehéz 44—45 frt, fiatal nehéz 47—48 frt., közép 48—49 frt., könnyű 48 frt. Szedett nehéz 40—42 frt., közép 38—43 frt., könnyű 32—42 frt. Szerbiai átmeneti közep 38—41 könnyű 36—40 frt. Hízó két éves 27—32, makkos 32—33 frt.

Kiadó hivatal postája.

Lapunk ez évi két utolsó számát mutatványként több ezer példányban indítjuk utnak. **Uj évi számunkat azonban már csak előfizetőinknek fogjuk megküldeni.**

Tisztelettel kérjük azon t. olva sóinkat, kik az utóbbi hónapok előfizetési díját be nem küldötték ez ideig, hogy hátralékokat törleszteni méltóztassanak. Most az év végén nekünk is pontosan eleget kell tenni kötelezettségeinknek, senki sem veheti tehát rossz néven, ha mi is sürgetőleg kérjük az irányunkban való kötelesség teljesítését.

Felelős szerkesztő: SZALAY KÁROLY.